

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Прарэктар па вучэбнай рабоце

А. В. Данільчанка

(Поліс)

(ініцыялы, прозвішча)

28.06 2016 г.

(дата зацвярджэння)

Рэгістрацыйны № УД - 2363 /вуч.

Спецкурс

Сучасны славянскі раман у кантэксце пошукаў еўрапейскай літаратуры
XX стагоддзя

Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай
дyscyпліне для спецыяльнасці:

1-21 05 04

Славянская філалогія

2016 г.

Вучэбная праграма УВА складзена на аснове АСВА1-21 05 01– 2013 і
вучэбнага плана УВА № Д21-088/вуч. 2013г.

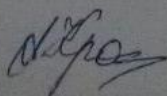
СКЛАДАЛЬНІК:

А.У.Вострыкава, канд. філал. навук, дацэнт
(імя, імя па бацьку, прозвішча, пасада, вучоная ступень, вучоная званне)

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

Кафедрай _____ славянскіх літаратур _____
(назва кафедры)
(праатакол № 9 ад 26.05.2016 г.)

Навукова-метадычнай камісіяй філалагічнага факультэта Беларускага
дзяржаўнага ўніверсітэта
(праатакол № 6 ад 9.06.2016 г.)

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Прарэктар па вучэбнай рабоце

_____ А. В. Данільчанка
(подпіс) (ініцыялы, прозвішча)

_____ 2016 г. ____
(дата зацвярджэння)

Рэгістрацыйны № УД – _____ /вуч.

Спецкурс

**Сучасны славянскі раман у кантэксце пошукаў еўрапейскай літаратуры
XX стагоддзя**

Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай
дысцыпліне для спецыяльнасці:

1-21 05 04

Славянская філалогія

2016 г.

Вучэбная праграма УВА складзена на аснове АСВА1-21 05 01– 2013 і
вучэбнага плана УВА № Д21-088/вуч. 2013г.

СКЛАДАЛЬНІК:

А.У.Вострыкава, канд. філал. навук, дацэнт
(імя, імя па бацьку, прозвішча, пасада, вучоная ступень, вучонае званне)

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

Кафедрай _____ славянскіх літаратур _____
(назва кафедры)

(пракакол № 9 ад 26.05.2016 г.)

Навукова-метадычнай камісіяй філалагічнага факультэта Беларускага
дзяржаўнага ўніверсітэта

(пракакол № 6 ад 9.06.2016 г.)

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Дысцыпліна разлічана на студэнтаў славянскай філалагічнага факультэта БДУ і адрасаваны тым, хто вывучае славянскія мовы і літаратуры.

Мэта прапанаванай дысцыпліны – даць агульнае ўяўленне пра асноўныя асаблівасці і з’явы развіцця жанра рамана ў славянскіх літаратурах у кантэксце агульнага развіцця культуры, гісторыі, грамадскага жыцця Еўропы. Ставіцца **задача** развіць літаратуразнаўчы досвед студэнтаў, іх практычныя ўменні і навыкі па шматаспектным аналізе літаратурных твораў. Спосаб падачы вучэбнага матэрыяла прадугледжвае характарыстыку літаратурных тэндэнцый і твораў у шырокім культурным, гістарычным і літаратурным кантэксце. Пазначаюцца вектары магчымага параўнальнага аналізу з беларускай, рускай, іншаславянскімі і еўрапейскімі літаратурамі.

У выніку праходжання дысцыпліны **студэнты павінны ведаць:**

- асноўныя вехі развіцця жанра еўрапейскага і славянскага рамана,
- нацыянальную спецыфіку развіцця жанра рамана ў розных славянскіх літаратурах,
- галоўныя жанравыя мадыфікацыі рамана, якія існавалі ў славянскіх літаратурах
- лепшых прадстаўнікоў гэтага жанра ў розных нацыянальных еўрапейскіх і славянскіх літаратурах,
- творчую адметнасць самых славянскіх раманаў.

Студэнты павінны ўмець:

- аналізаваць мастацкі твор;
- знаходзіць блізкія альбо кантрастныя па змесце і форме літаратурныя з’явы;
- распазнаваць жанравую адметнасць раманаў;
- вызначаць мастацкі метада;
- параўноўваць літаратурныя з’явы і мастацкія творы з улікам іх ідэйнай, эстэтычнай вартасці, разнастайнасці тэматыкі, жанравых форм, вобразна-выяўленчых сродкаў і стылёвых асаблівасцей.

Студэнты павінны валодаць:

- метадалогіяй аналізу літаратурнага працэсу, літаратурных напрамкаў, плыняў і мастацкіх метадаў;
- пачатковым вопытам вызначэння аналагічных ці кантрастных па форме і зместу літаратурных з’яў;
- навыкамі кампаратывісцка-тыпалагічнага вывучэння літаратур;
- асноўнымі прыёмамі тэксталагічнага аналізу мастацкага твора.

Грунтоўны спіс асноўнай і дадатковай літаратуры дае магчымасць студэнтам самастойна вывучаць пэўныя тэмы і пашырааць свій літаратуразнаўчы тэарэтычны досвед. У адпаведнасці з аб’ёмам, задачамі

кожнага канкрэтнага курса выкладчык і студэнт маюць магчымасць выбраць з прадстаўленага шэрагу навуковых літаратуразнаўчых крыніц тыя працы, якія з'яўляюцца найбольш істотнымі, паказальнымі, важкімі для асэнсавання таго ці іншага літаратурнага факта або працэсу. Улічваючы пашырэнне сучасных сродкаў камунікацыі, прапануюцца таксама выкарыстоўваць рэсурсы глабальнай сеткі Інтэрнет.

Праграма створана з улікам найноўшых дасягненняў у славянскім і айчынным літаратуразнаўстве, распрацовак па методыцы выкладання літаратуры як замежнай.

Спецкурс належыць да дысцыплін спецыялізацыі.

Агульная колькасць гадзін, якая адводзіцца на вывучэнне вучэбнай дысцыпліны для студэнтаў **II курса (чацверты семестр)** складае **48** гадз.

Колькасць аўдыторных гадзін складае **32** гадз.

Форма атрымання вышэйшай адукацыі – дзённая.

Размеркаванне аўдыторных гадзін па відах заняткаў:

20 гадз. – лекцыйных;

10 гадз. – практычных;

2 гадз. – КСР.

Форма бягучай атэстацыі па вучэбнай дысцыпліне – залік.

Агульная колькасць гадзін, якая адводзіцца на вывучэнне вучэбнай дысцыпліны для студэнтаў **III курса (шосты семестр)**, складае **50** гадз.

Колькасць аўдыторных гадзін складае **32** гадз.

Форма атрымання вышэйшай адукацыі – дзённая.

Размеркаванне аўдыторных гадзін па відах заняткаў:

20 гадз. – лекцыйных;

10 гадз. – практычных;

2 гадз. – КСР.

Форма бягучай атэстацыі па вучэбнай дысцыпліне – залік.

Улічваецца палажэнне пра рэйтынгавую сістэму, зацверджаную загадам рэктара БДУ ад 18.08.2015 г. № 382-ОД.

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

Славяне і Еўропа. Гісторыка-літаратурны экскурс. Славянскія літаратуры і культурныя культурныя еўрапейскія плыні (напрыклад, класіцысцкая традыцыя ў літаратуры чэшскага Адраджэння). Уплыў на славянскія літаратуры падзей еўрапейскай гісторыі (напрыклад, адлюстраванне ў творах чэшскіх пісьменнікаў Польскага паўстання 1863 года, напалеонаўскіх войнаў і інш.).

Развіццё еўрапейскага рамана. Асноўныя праблемы і тэндэнцыі. Агульны агляд. Значнасць жанра рамана ў мадэрнісцкі перыяд. Спрэчкі пра лёс рамана ў 50-60-я гг.:размовы пра “смерць рамана”, пра крызіс рамана як літаратурнага жанра. Шматлікасць жанравых мадыфікацый рамана ў еўрапейскай і сусветнай літаратурах: нераман ці антыраман, постмадэрнісцкі раман, новы лацінаамерыканскі раман, раман-міф, раман як сінтэз філасофіі і літаратуры альбо як сінтэз публіцыстыкі і літаратуры, элітарны інтэлектуальны раман, экзістэнцыяльны раман і г.д. Шырокае распаўсюджанне ў раманах ХХ стагоддзя стыхіі гульні (моўнай, семантычнай, семіятычнай, гульні з чытачом), прыёма сну, вольнага абыходжання з часам і прасторай, спалучэнне розных наратыўных пластоў і прыёмаў. стагоддзя ў суадноснасці з пошукамі еўрапейскай літаратуры.

Развіццё польскага рамана ХХ стагоддзя ў суадноснасці з пошукамі еўрапейскай літаратуры. Агляд. Асноўныя тэндэнцыі, жанравыя мадыфікацыі, знакавыя постаці.

Развіццё балгарскага рамана ХХ стагоддзя ў суадноснасці з пошукамі еўрапейскай літаратуры. Агляд. Асноўныя тэндэнцыі, жанравыя мадыфікацыі, знакавыя постаці.

Развіццё сербскага рамана ХХ стагоддзя ў суадноснасці з пошукамі еўрапейскай літаратуры. Агляд. Асноўныя тэндэнцыі, жанравыя мадыфікацыі, знакавыя постаці.

Развіццё славацкага рамана ХХ стагоддзя ў суадноснасці з пошукамі еўрапейскай літаратуры. Агляд. Асноўныя тэндэнцыі, жанравыя мадыфікацыі, знакавыя постаці.

Развіццё чэшскага рамана ХХ стагоддзя ў суадноснасці з пошукамі еўрапейскай літаратуры. Агульнае і арыгінальнае, адметнае.

Вывучэнне персаналій славацкіх і чэшскіх раманістаў.

Вывучэнне чэшскай і славацкай літаратуры апошніх дзесяцігоддзяў.

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін				Іншае	Колькасць гадзін КСР	Формы кантролю ведаў
		лекцыі	практычныя заняткі	семінарскія заняткі	лабараторныя заняткі			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Славяне і Еўропа. Гісторыка-літаратурны экскурс.	2						Паведамленні і вуснае апытанне
2.	Славянскія літаратуры і культурныя культурныя еўрапейскія плыні (напрыклад, класіцысцкая традыцыя ў літаратуры чэшскага Адраджэння).	2						Паведамленні і вуснае апытанне
3.	Уплыў на славянскія літаратуры падзей еўрапейскай гісторыі (напрыклад, адлюстраванне ў творах чэшскіх пісьменнікаў Польскага паўстання 1863 года, напалеонаўскіх войнаў і інш.).	2						Паведамленні і вуснае апытанне
4.	Развіццё еўрапейскага рамана.	2						Паведамленні і вуснае

	Асноўныя праблемы і тэндэнцыі. Агульны агляд.							апытанне
5.	Значнасць жанра рамана ў мадэрнісцкі перыяд.	2						Паведамленні і вуснае апытанне
6.	Спрэчкі пра лёс рамана ў 50-60-я гг.:размовы пра “смерць рамана”, пра крызіс рамана як літаратурнага жанра.	2						Паведамленні і вуснае апытанне
7.	Шматлікасць жанравых мадыфікацый рамана ў еўрапейскай і сусветнай літаратурах: неараманцізм, антыраман, постмадэрнісцкі раман, новы лацінаамерыканскі раман, раман-міф, раман як сінтэз філасофіі і літаратуры альбо як сінтэз публіцыстыкі і літаратуры, элітарны інтэлектуальны раман, экзістэнцыяльны раман і г.д.	2						Паведамленні і вуснае апытанне
8.	Шырокае распаўсюджанне ў рамане ХХ стагоддзя стыхій гульні (моўнай, семантычнай, семіятычнай, гульні з чытачом), прыёма сну, вольнага абыходжання з часам і прасторай, спалучэнне розных наратыўных пластоў і прыёмаў.	2						Паведамленні і вуснае апытанне
9.	Мастацкія практыкі еўрапейскіх	4						Паведамлен

	раманістаў.							ні і вуснае апытанне
10.	Развіццё польскага рамана XX ў суадноснасці з пошукамі еўрапейскай літаратуры. Агляд. Асноўныя тэндэнцыі, жанравыя мадыфікацыі, знакавыя постаці.		2					Паведамленні і вуснае апытанне
11.	Развіццё балгарскага рамана XX стагоддзя ў суадноснасці з пошукамі еўрапейскай літаратуры. Агляд. Асноўныя тэндэнцыі, жанравыя мадыфікацыі, знакавыя постаці.		2					Паведамленні і вуснае апытанне
12.	Развіццё сербскага рамана XX стагоддзя ў суадноснасці з пошукамі еўрапейскай літаратуры. Агляд. Асноўныя тэндэнцыі, жанравыя мадыфікацыі, знакавыя постаці.		2					Паведамленні і вуснае апытанне
13.	Развіццё славацкага рамана XX стагоддзя ў суадноснасці з пошукамі еўрапейскай літаратуры. Агляд. Асноўныя тэндэнцыі, жанравыя мадыфікацыі, знакавыя постаці.		2					Паведамленні і вуснае апытанне

14.	Развіццё чэшскага рамана XX стагоддзя ў суадноснасці з пошукамі еўрапейскай літаратуры. Агульнае і арыгінальнае, адметнае.		2					Паведамленні і вуснае апытанне
15	Вывучэнне персаналій славацкіх і чэшскіх раманістаў.						2	Прэзентацыі
16.	Вывучэнне чэшскай і славацкай літаратуры апошніх дзесяцігоддзяў.						2	Прэзентацыі

ИНФАРМАЦИЙНА-ДАВЕДАЧНАЯ ЧАСТКА

ЛИТАРАТУРА

1. История литератур западных и южных славян. Т.1-3. М., 1997-2001.
2. История литератур Восточной Европы после Второй мировой войны. Т1. М., 1995.
3. История литератур Восточной Европы после Второй мировой войны. Т2. М., 2001.
4. Андреев В.Д.История болгарской литературы. М., 1987.
5. Андреев В.Д. Пути и проблемы развития прозы в социалистической литературе Болгарии.
6. Вопросы болгарской и чехословацкой литератур.М., 1962.
7. Гачев Г.Д. Ускоренное развитие литературы (на материале болгарской литературы первой половины 19 века). М.. 1964.
8. Зарев П. Панорама болгарской литературы в 2-х т. М., 1976.
9. Карцева З.И.Особенности развития болгарской прозы 60-80-х гг. М., 1990.
- 10.Лилеева И.А. Современная болгарская литература. М., 1961.
- 11.Марков Д.Ф. Из истории болгарской литературы.М., 1973.
- 12.Марков Д.Ф. Болгарская литература наших дней. М., 1969.
- 13.Ничев Б. Современный болгарский роман: к истории и теории эпического в современной болгарской художественной прозе. М., 1983.
- 14.Очерки истории болгарской литературы 19020 вв. М., 1959.
- 15.Современная болгарская проза и литературы европейских социалистических страна. М., 1985.
- 16.Современная болгарская беллетристика. София, 1959.
- 17.Файгелеринт Д.М. Болгарская литература за 50 лет (191801968). Калинин.1974.
- 18.Кузнецова Р. История чешской литературы. М., 1987.
- 19.Очерки истории чешской литературы XIX- XX вв. М., 1963.
- 20.Česká literatura od počátků k dnešku. Praha, 1998.
- 21.Chvatík K. Pohledy na českou literaturu z ptačí perspektivy. Praha, 1991.
- 22.Hrabák J. Literární komparatistika. Praha, 1976.
- 23.Koskova H. Hledání ztracene generace. Praha, 1997.
- 24.Krejčí K. Česká literatura a kulturní proudy evropske. Praha, 1975.
- 25.Lexikon české literatury: Osobnosti, díla, instituce. Praha, 1985, t.1; 1993, t.2.
- 26.Machala L. Česká a slovenská literatura v exilu a samizdatu. Olomouc, 1992.
- 27.Panorama české literatury. Olomouc, 1994.

28. Pytlík R. Česká literatura v evropském kontextu. Praha, 1982.
29. Slovník české prózy. Praha, 1994.
30. Slovník zakazaných autorů. Praha, 1991.
31. Štátný R. Čeští spisovatelé deseti století. Slovník českých spisovatelů od nejstarších dob do počátku 20 století. Praha, 1974.
32. Бернштейн И. Эпос обновления жизни. М., 1982
33. Копыстьянская Н. Жанровые модификации в чешской литературе. Львов, 1978.
34. Роман в литературах Центральной и Юго-Восточной Европы. Киев, 1990.
35. Современное зарубежное литературоведение. Энциклопедический справочник. М., 1996.
36. Шаблю́нская I. Паэтыка чэшскага рамана XX стагоддзя. Мн., 1985.

37. История польской литературы: в 2-х т. М., 1968-1969.
38. Оболевич В.Б. История польской литературы. Л. 1960.
39. Веди́на В.П. Современная польская проза. Киев, 1979.
40. Веди́на В.П. Польская военная проза. Киев, 1980.
41. Веди́на В.П. Послевоенная польская проза. Киев, 1991.
42. Вы́ка К. Статьи и портреты. М., 1982.

43. Иво Андрич. Библиографич. Указатель. М., 1974.
44. Литературы славянских и балканских народов конца XIX-начала XX веков. Реализм и другие течения. М., 1976.
45. Радволина И.М. У одного костра: портреты югосл. Писателей. М., 1977.
46. Роман в современных южных и западных славянских литературах. М., 1973.
47. Яковлева Н.Б. Современный роман Югославии. М., 1980.

48. Dejiny filozofického myslenia na Slovensku. Bratislava, 1987.
49. Dejiny Slovenska. I — II. Bratislava, 1987.
50. Dejiny slovenskej literatúry. Zv. I — III. Bratislava, 1958, 1960, 1965.
51. Dejiny slovenskej literatúry. Bratislava, 1960.
52. Dejiny slovenskej literatúry. Bratislava, 1984— 1985.
53. Dejiny slovenskej literatúry. Zv. 1 — 11. Bratislava, 1987.
54. itoly z dejín slovenského divadla. I. Bratislava, 1967.
55. Slovensko IV (Kultúra). Bratislava, 1975.
56. Šmatlák S. Dejiny slovenskej literatúry. Od stredoveku po súčasnosť. Bratislava, 1988.
57. Stevček J. Dejiny slovenského románu. Bratislava, 1989.
58. Серап О. Stimuly realizmu. Bratislava, 1984.
59. Cerveňak A. Vajanský a Turgenjev. Bratislava, 1968.
60. Dekan J. Veľká Morava. Bratislava, 1979.
61. Hamada M. Od baroka ku klasicizmu. Bratislava, 1967.
62. Humanizmus a renesancia na Slovensku v 15. a 16. storočí, Bratislava, 1967
63. Klátik Z. Slovenský a slovanský romantizmus. Bratislava, 1977.

64. Kochol V. Poézia štúrovcov. Bratislava, 1955.
65. Lesňaková S. Slovenská a ruská próza. Bratislava, 1983.
66. Litteraria XIII. Literárny barok. Bratislava, 1971.
67. Marčok V. Počiatky slovenskej novodobej prózy. Bratislava, 1968.
68. Mazák P. Slovenský román v období literárneho realizmu. Bratislava, 1975.
69. Melicherčík Ā. Slovenský folklór. Bratislava, 1959.
70. Minárik J. Stredoveká literatúra. Bratislava, 1980.
71. Minárik J. Baroková literatúra. Bratislava, 1984.
72. Mišianik J. Antológia starej slovenskej literatúry. Bratislava, 1981.
73. Mišianik J. Pohľady do staršej slovenskej literatúry obdobia renesancie. Bratislava, 1988.
74. Noge J. Slovenská romantická próza. Bratislava, 1969.
75. [únavová E. Stopäťdesiat rokov slovensko-ruských literárnych vzťahov. Bratislava, 1994,
76. Petrus I Svetozár Hurban Vajanský, (štúdie a dokumenty). Prešov, 1978.
77. Pišút M. Romantizmus v slovenskej literatúre. Bratislava, 1974.
78. Rosenbaum K Poézia národného obrodzenia. Bratislava, 1971.
79. Slovenská a ruská literatúra. Bratislava, 1973.
80. Šmatlák S. Dve storočia slovenskej lyriky. Obdobia — osobnosti — diela. Bratislava, 1979.
82. Tkačíková E. Podoby slovenskej literatúry obdobia renesancie. Bratislava, 1988.
83. Čepan O. Kukučínove epické istoty. Bratislava, 1972.
84. Janko Kráľ. Zborník statí. Bratislava, 1976.
85. Jwíček J. Ľudovít Štúr. Bratislava, 1976.
86. Kotvan J. Ján Hollý (1785 — 1849). Bratislava, 1965.
87. Kraus C. Andrej Sládkovič. Martin, 1972.
88. Matuška A. Vajanský prozaik. Bratislava, 1946.
89. Mráz A. Ján Kalinčiak. Martin, 1936.
90. Mráz A. Ján Kollár. Bratislava, 1952.
91. Noge J. Martin Kukučín tradicionalista a novátor. I — II. Bratislava, 1962, 1975,
92. Pišút M. Janko Kráľ. Život a básnické dielo. Bratislava, 1957.
93. Rosenbaum K. Pavol Jozef Šafárik. Martin, 1961.
94. Štrelinger P. Kto proti osudu. Bratislava, 1976.
95. Šmatlák S. Hviezdoslav. Bratislava, 1961.
96. Turčány V. Na krásnu záhradu Hollého Jána. Bratislava, 1972.

ПЕРАЛІК ПРАКТЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

для спецыяльнасці

1-21 05 04

Славянская філалогія

№ п/п	Тэмы практычных заняткаў	Колькасць гадз.
1.	Асноўныя этапы развіцця польскага рамана	2
2.	Асноўныя этапы развіцця балгарскага рамана	2
3.	Асноўныя этапы развіцця сербскага рамана	2

4.	Асноўныя этапы развіцця славацкага рамана	2
5.	Асноўныя этапы развіцця чэшскага рамана	2
	Усяго гадзін:	10

Тэмы КСР:

1. Вывучэнне персаналій славацкіх і чэшскіх раманістаў. **Заданне:** падрыхтаваць прэзентацыю творчасці і аднаго прачытанага твора выбранага аўтара.
2. Вывучэнне чэшскай і славацкай літаратуры апошніх дзесяцігоддзяў. **Заданне:** падрыхтаваць прэзентацыю творчасці і аднаго прачытанага твора выбранага аўтара.

МЕТАДЫЧНЫЯ РЭКАМЕНДАЦЫІ ПА АРГАНІЗАЦЫІ САМАСТОЙНАЙ РАБОТЫ СТУДЭНТАЎ

Змест і формы самастойнай работы студэнтаў распрацоўваюцца, выбіраюцца і адаптуюцца ў адпаведнасці з мэтамі і задачамі падрыхтоўкі спецыялістаў.

Магчымымі формамі арганізацыі самастойнай кіруемай работы студэнтаў з'яўляюцца:

- праблемна-арыентаваны аналіз тэм, якія не выносяцца на лекцыі і практычныя заняткі;
- індывідуальныя кансультацыі з выкладчыкам;
- выкананне прамежкавых тэстаў;
- вывучэнне структурных кампанентаў (раздзелаў і тэм) падручнікаў, вучэбных дапаможнікаў, другіх частак ВМК;
  - вывучэнне і канспектаванне хрэстаматый і зборнікаў;
  - праца са слоўнікавай і слоўнікава-энцыклапедычнай літаратурай;
    - вядзенне запісаў у дзённіку чытача;
    - складанне паняццйна-тэрміналагічнага слоўніка (гласарыя) па вучэбнай тэме;
    - пастаноўка кантрольных пытанняў па тэме;
    - падбор картатэкі прыкладаў аналізуемых з'яў;
    - падрыхтоўка адказаў і паведамленняў;
    - выкананне кантрольных работ;
    - пошукавая работа ў даведачна-бібліяграфічным адзеле бібліятэкі, архіве, музею;
      - складанне бібліяграфіі па дадзенай тэме;
    - анаціраванне друкаваных і электронных крыніц (асобных раздзелаў кніг; артыкулаў, публікацый у прадметнай перыёдыцы);
      - складанне разгорнутых планаў і тэзісаў навуковых крыніц (у тым ліку вядзенне запісаў цытатачнага характару);
        - рэферыраванне альбо канспектаванне навуковых артыкулаў, асобных раздзелаў навуковых крыніц (напрыклад, манаграфій), фармуліраванне іх рэзюмэ;
        - напісанне аналітыка-ацэначных тэкстаў (каментарыяў, водгукаў, рэцэнзій) па прачытаным крыніцам;
        - складанне схем, мадэлей, табліц, апорных канспектаў па вывучаным тэмам, у тым ліку пабудова і аналітычнае каментаванне канцэптальных карт;
          - распрацоўка візуальных матэрыялаў па вывучаных тэмах, включаючы стварэнне мультымедычных прэзентацый;
          - напісанне тэматычных дакладаў і эсэ, дыскусійных разважанняў на праблемныя тэмы;
            - удзел у складанні тэставых заданняў;
            - выкананне розных творчых і даследчых заданняў;

- падрыхтоўка да конкурсаў і канферэнцый;
- распрацоўка ўласных планаў-канспектаў, тэхналагічных карт і сцэнарыяў вучэбных заняткаў альбо іх фрагментаў па вывучаемых тэмах;
- напісанне раздзелаў курсавых і дыпломных работ (па спецсемінарах) і інш.

ПЕРАЛІК РЭКАМЕНДУЕМЫХ СРОДКАЎ ДЫЯГНОСТЫКІ

Для кантролю якасці адукацыі па вучэбнай дысцыпліне выкарыстоўваюцца наступныя сродкі дыягностыкі:

- тэсты па вывучаемых раздзелах (тэмах);
- вуснае (пісьмовае) апытванне падчас заняткаў;
- пісьмовыя кантрольныя работы;
- камп'ютарныя тэсты;
- пісьмовыя работы (пераклады, пераказы, сачыненні, эсэ, рэцэнзіі, анатацыі);
- адзнака па практычных занятках;
- выніковае тэсціраванне;
- выніковыя формы атэстацыі (залік, экзамен).

ХАРАКТАРЫСТЫКА ІНАВАЦЫЙНЫХ ПАДЫХОДАЎ ДА ВЫКЛАДАННЯ ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ

Метады інавацыйнага навучання:

- метады праблемнай нагляднасці;
- метады літаратуразнаўчай алузіі;
- метады актывізацыі асацыятыўных сувязей і інш.

Прыёмы работы на аўдыторных занятках:

- асацыятыўны;
- прыём складання тэматычнай сеткі,
- прыёмы складання схем.
- літаратуразнаўчая дыскусія, дыспут і інш.

Матэрыяльна-дыдактычны бок інавацыйных тэхналогій звязаны з новай функцыяй літаратуразнаўчай нагляднасці, якая забяспечвае кіраванне пазнаваўчай дзейнасцю студэнтаў праз апарат эмоцый.

ПАТРАБАВАННІ ДА СТУДЭНТАЎ ПРЫ ВЫВУЧЭННІ ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ

Ацэнка ведаў студэнтаў на працягу семестра (вучэбнага года) праводзіцца ў адпаведнасці з пастанаўленнем МА № 53 ад 29.05.2012 г. і складаецца:

- з вынікаў работы на практычных занятках (ацэньваюцца ў балах адпаведна з рэйтынгавай карткай);
- выканання кантралюемай самастойнай работы ацэньваюцца ў балах адпаведна з рэйтынгавай карткай);

- выканання пісьмовых работ (ацэньваюцца ў балах адпаведна з рэйтынгавай карткай).

Этапы засваення зместу вучэбнага матэрыялу фіксуюцца ў рэйтынгавай картцы.

ПАТРАБАВАННІ ДА КУРСАВОЙ РАБОТЫ

Працэсу паглыблення, засваення і замацавання атрыманых ведаў па курсе садзейнічае напісанне курсавой работы, якая з'яўляецца адной з важных форм падрыхтоўкі спецыяліста-філолага з вышэйшай адукацыяй.

Мэта напісання курсавой работы – паглыбіць і ўдасканаліць навыкі самастойнай даследчыцкай працы, выявіць уменне выкарыстоўваць атрыманыя веды для рашэння пэўных літаратуразнаўчых задач па абранай тэме, развіваць пазнавальнае літаратуразнаўчае мысленне.

У працэсе працы над курсавой работай студэнт павінен прадэманстраваць наступныя ўменні:

- абгрунтаваць актуальнасць, навізну і практычную значнасць праблемы;
- працаваць з навуковай літаратурай, прадэмастраваць узровень літаратуразнаўчай дасведчанасці па праблеме, уменне апераваць літаратуразнаўчымі тэрмінамі і паняццямі;
- выбіраць, класіфікаваць і аналізаваць фактычны матэрыял, абагульняць назіранні над ім, рабіць вывады;
- раскрыць змест даследаванай тэмы, праблемы ў сістэматызаванай і паслядоўнай форме;
- выявіць культуру навуковага выкладу тэарэтычнага і фактычнага матэрыялу;
- выпрацоўка ўмення лагічна, паслядоўна і доказна фармуляваць свае меркаванні, назіранні і вывады па даследуемай праблеме;
- выпрацоўка ўмення публічнага выступлення, навуковай дыскусіі і абароны;
- падрыхтоўка да вырашэння выніковай задачы спецсемінара – выканання дыпломнай работы.

Асноўны змест курсавой работы складае аналіз і ацэнка сабранага і прыведзенага ў сістэму матэрыялу, выяўленне характэрнага і спецыфічнага ў ім.

Паводле характару апрацоўкі сабранага фактычнага матэрыялу курсавая работа можа мець аналітычны ці рэфератыўны характар. Работы аналітычнага характару патрабуюць самастойнага рашэння пастаўленай літаратуразнаўчай задачы. Вырашальным пры іх напісанні выступае ўменне раскласіфікаваць, сістэматызаваць і апісаць фактычны матэрыял у абраным аспекце даследавання. Рэфератыўны характар курсавой работы мае на мэце апісанне дыскусійных і спрэчных пытанняў літаратуразнаўства. Пры гэтым сутнасным становіцца ўменне адабраць і сістэматызаваць матэрыял, асэнсаваць моўныя канцэпцыі, ідэі, кірункі лінгвістычных школ, асобных даследчыкаў, аб'ектыўна ацаніць ужо зробленае, а таксама акрэсліць свій пункт гледжання на даследуемую праблему.

Вывучэнне навуковай літаратуры студэнтам не павінна абмяжоўвацца толькі напрацоўкамі беларускага і рускага літаратуразнаўства, а па меры

даступнасці і магчымасці вывучаць навуковую літаратуру іншых славянскіх і еўрапейскіх моў.

Незалежна ад характару работы студэнт праходзіць усе неабходныя этапы даследніцкай дзейнасці: падбор навуковай літаратуры па тэме даследавання, асэнсаванне кірункаў даследавання, сістэматызацыя фактычнага матэрыялу, складанне плана даследавання, акрэсліванне цэласнай кампазіцыі работы.

Курсавая работа павінна быць бездакорнай па сваёй форме, а гэта значыць, з пункту гледжання арфаграфічнага, пунктуацыйнага і стылістычнага афармлення.

ПРАТАКОЛ УЗГАДНЕННЯ ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ
ЎСТАНОВЫ ВЫШЭЙШАЙ АДУКАЦЫІ

Назва дысцыпліны, з якой патрабуецца узгадненне	Назва кафедры	Прапановы аб зменах у змесце вучэбнай праграмы па вучэбнай дысцыпліне	Рашэнне, прынятае кафедрай, якая распрацавала вучэбную праграму (з указаннем даты і нумара пратакола)
“Тэорыя і практыка мастацкага перакладу”, “Гісторыя і культура краіны вувучаемай мовы”.	Кафедра славянскіх літаратур	няма	Зацвердзіць Пратакол №9 ад 26.05.2016

ДАПАЎНЕННІ І ЗМЭНЫ ДА ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ
ЎСТАНОВЫ ВЫШЭЙШАЙ АДУКАЦЫІ

на ____ / ____ вучэбны год

№№ пп	Змены і дапаўненні	Падстава

Вучэбная праграма перагледжана і адобрана на пасяджэнні кафедры
(праатакол № ____ ад _____ 2016_ г.)

Загадчык кафедры

_____ (ступень, званне)   _____ (подпіс)   _____ (Ініцыялы, прозвішча)

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Дэкан факультэта

_____ прафесар   _____ І.С. Роўда
(ступень, званне)   (подпіс)   (Ініцыялы, прозвішча)